

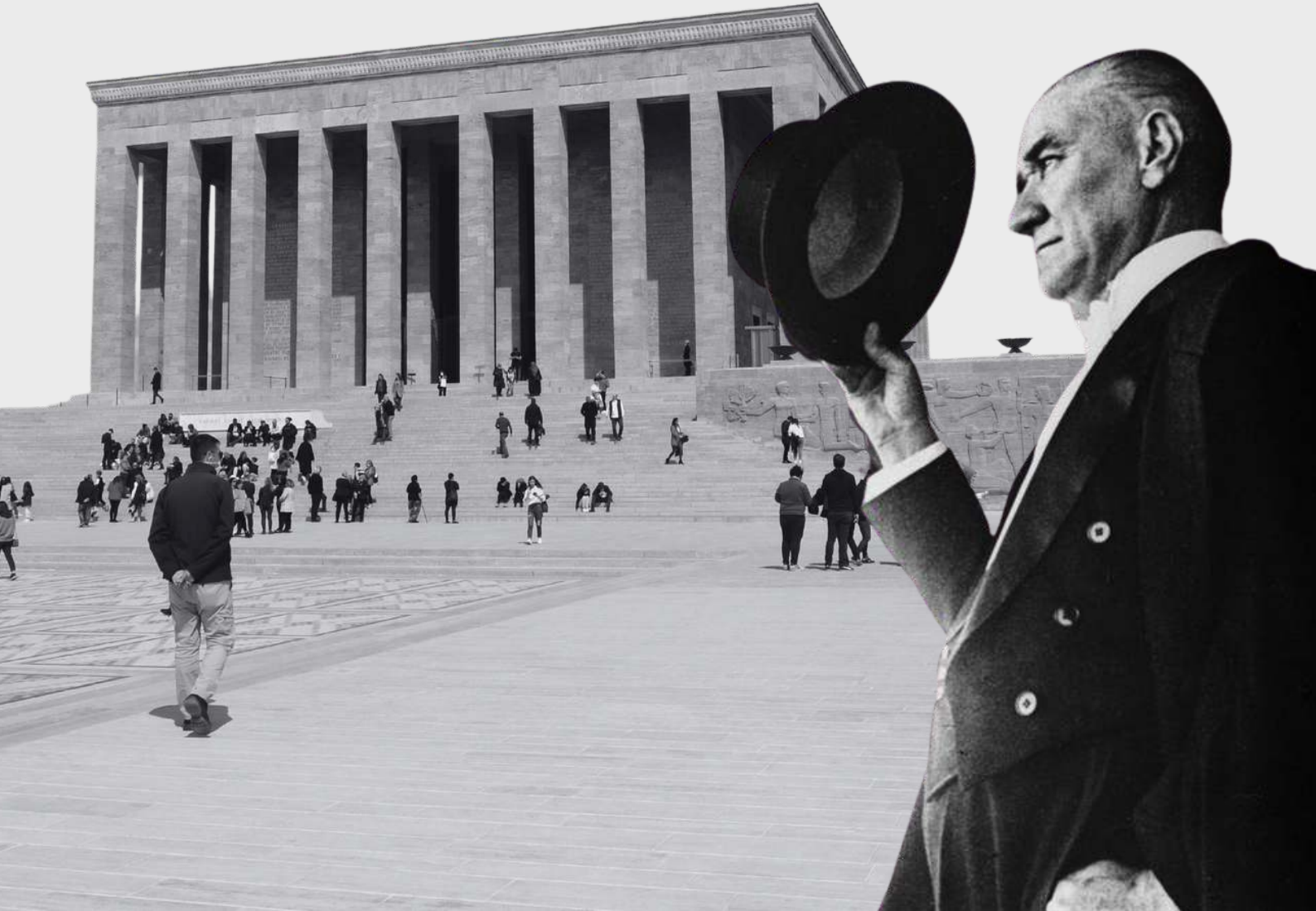
GENÇ KALEMLER

Kosova'nın İlk Türkçe Dijital Dergisi

Kasım 2025 | Sayı 15

ATATÜRK'Ü ANLAMAK BİR KİŞİYİ DEĞİL BİR FİKRİ
KAVRAMAKTIR; GEÇMİŞİ KUTSAMAK DEĞİL, ONUN AKLINI
BUGÜNE TAŞIMAKTIR. GENÇ KALEMLER BU MİRASI
HATIRLATMAK İÇİN DEĞİL, YENİDEN ÜRETMEK İÇİN VAR

1881-193 ∞

Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ü
saygı & minnetle anıyoruz.

www.kotgep.com

İÇİNDEKİLER

BİR ASRI AŞAN BİR VİZYON

ATATÜRK

8

BAŞÖĞRETMEN'İN DEVLETİ

BAŞÖĞRETMEN ATATÜRK'ÜN DEVLETİ

9

MODERN DEVLETİN KALBI

ATATÜK'ÜN MODERN DEVLETİ

10

ATATÜRK'E MEKTUP

İKRA ELŞANİ'NİN KALEMİNDEN

11

3 ARALIK DÜNYA ENGELLİLER GÜNÜ

MUHAMMED TOSKO'NUN KALEMİNDEN

12

23 NİSAN

SÜLEYMAN GAZİ GJİNALI'NİN KALEMİNDEN

13

O, yokluk içindeki bir millete yalnızca özgürlüğü değil, üretmenin gücünü de öğretti. 1938'e gelene dek kurduğu her fabrika, bir vizyonun değil; bir geleceğin temelleriydi. Bugün nefes aldığımız her modernlik, o vizyonun bıraktığı gölgeden filizlendi

İÇİNDEKİLER

BİLGE KAĞAN ŞİİR KÖŞESİ

Genç kalemlerden şiirler

15

OĞUZ KAĞAN SANAT KÖŞESİ

GENÇ YETENEKLERDEN ESERLER

29

ULUĞ BEY BİLİM KÖŞESİ

DOĞRU YOL TÜRK KÜLTÜR VE SANAT DERNEĞİ'NE TEBRİK MESAJI

32

KAŞGARLI MAHMUD DİL VE KELİME KÖŞESİ

KELİMELERDEN HİKAYELER

41

KÜRŞAD FOTOĞRAF KÖŞESİ

MODERN TÜRKİYE'NİN İLK NEFESLERİ

43

GENÇLIĞE HITABE

Ey Türk gençliği!

Birinci vazifen; Türk istiklalini, Türk cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir. Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir.

İstikbalde dahi seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve haricî bedhahların olacaktır.

Bir gün, istiklal ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin.

Bu imkân ve şerait, çok namüsaît bir mahiyette tezahür edebilir.

İstiklal ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler.

Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir.

Bütün bu şeraitten daha elim ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar, gaflet ve dalalet ve hatta hıyanet içinde bulunabilirler. Hatta bu iktidar sahipleri, şahsi menfaatlerini müstevlilerin siyasi emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakruzaruret içinde harap ve bitap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evladı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklal ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

Bir Asrı Aşan Bir Vizyon

ATATÜRK

Bir lider düşünün.
Savaştan çıkmış, yorgun
düşmüş, yoksulluğun kol
gezdiği bir ülkenin ortasında
duruyor...
Ve herkesin "imkânsız" dediği
bir çağın kapısını tek başına
aralıyor.

Atatürk'ün vizyonu, bir ulusu
yalnızca bağımsız kılmakla
sınırlı değildi;
asil hedef, çağın gerisinde
kalmış bir toplumu üreten,
dönüştüren ve kendi
geleceğini kurabilen bir yapıya
kavuşturmak.
Bu yüzden onun devrimleri
sadece siyasi bir tercih değil,
ekonomik ve kültürel bir
kalkınma programının
omurgasıydı.

Bugün haritalara baktığımızda
"1938'e kadar kurulan
fabrikalar" listesi bir grafik
değildir;
bir milletin yeniden doğuşunun
mimari planıdır.
Her biri bir tuğla değil, bir
iddianın damgasıdır:
Türkiye artık kendi alın teriyle
yükselecekti.
Kendi demirini dökecek, kendi
kumaşını üretecek, kendi
enerjisini kuracaktı.

Atatürk, sanayiye bir makine
gürültüsü değil, bir özgürlük
melodisi olarak görüyordu.
Çünkü üretmeyen bir
milletin bağımsızlığı ancak
kâğıt üzerinde yaşar;
üreten millet ise kaderini
kendisi yazar.

Bugün, o fabrikaların
fotoğraflarına bakınca aslında
bir resim değil, bir manifesto
görüyoruz:
"Çağları aşan vizyon, geleceği
kendi ellerinle inşa etmektir."
Atatürk'ün bıraktığı en büyük
miras da tam olarak budur.
Bir liderin değil, bir fikrin
ölümsüzlüğü...

Ve biz, o vizyonun gölgesinde
değil;
o vizyonun ışığında yürümeye
devam ediyoruz.

09:05

emin adımlarla...
YOLUNDA

BAŞÖĞRETMEN'İN DEVLETİ

Bir toplumun geleceğini belirleyen şey, sahip olduğu binalar, yollar ya da törenler değildir. Bir devletin gerçek gücü, insanının zihninde kurulur. Bu yüzden modern devlet fikrinin Atatürk'te karşılığı yalnızca bir yönetim biçimi değil, bir eğitim idealiydi. O, "devlet" dediğimiz yapıyı bir organizma gibi düşünür; damarlarında dolaşan kanın ise öğretmenler olduğunu söylerdi.

Cumhuriyet'in ilk yıllarında yapılan bütün devrimlerin merkezinde eğitim vardı. Harf Devrimi, Köy Enstitüleri fikrinin temelleri, bilimsel aklın günlük hayata sokulması... Bunların hepsi, modernleşmeyi kağıt üzerinde değil, insanların düşünme biçiminde gerçekleştirmek içindi. Atatürk'e göre çağdaş bir devlet, ancak eğitimle nefes alan, öğretmenle hayat bulan bir yapıdır.

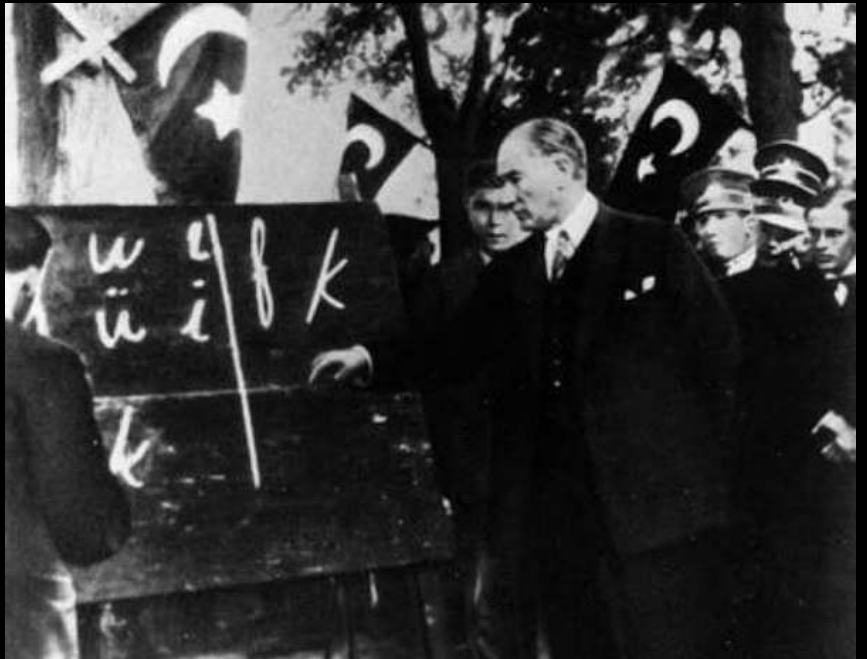
Bugün öğretmenler gününü kutlarken, aslında bir meslek grubuna değil, bir devlet felsefesine saygı duruyoruz. Çünkü Atatürk için öğretmen, maaş bordrosuna bağlı bir çalışan değil; modern ulusun mimarıydı. Bir sınıfa giren her öğretmen, Cumhuriyet'in geleceğine harç koyan bir usta gibi görülürdü. Bu yüzden "Başöğretmen" unvanını taşımak, herhangi bir liderlik göstergesi değil, Atatürk'ün kendi rolünü nereye koyduğunu anlatan net bir işaretti: Devleti kuran, önce insanı kurandır.

Bir çocuğa okuma yazma öğreten eli, bir ülkenin yönünü değiştiren iradenin devamı olarak görürdü. Çünkü modern devlet, kendisine bağlı, sorgulamayan yurttaşlar değil; düşünen, üreten, hesap sorabilen bireyler ister. Atatürk'ün bütün hayatı da bunun kanıtıdır. O yüzden öğretmeni yüceltmek, aslında bir kişi grubunu değil, özgür düşüncenin kendisini yüceltmektir.

Bugün sınıflarda ders anlatan her öğretmen, farkında olsa da olmasa da, bir ülkenin geleceğini yeniden yazıyor. Bir hikâyeyi, bir formülü, bir tarihi olayın sebep-sonuç ilişkisini anlatırken aslında bir devlet şekillendiriyor. Atatürk'ün modern devlet anlayışı tam olarak buydu: Devleti yönetenler değil, eğitim gören kuşaklar belirler.

Bu yüzden öğretmenler günü, yalnızca bir teşekkür değil; Cumhuriyet'in en büyük idealine verilen bir selamdır.

Başöğretmen'in izinde yürüyen tüm öğretmenlere teşekkür etmek değil, borcumuz vardır. Çünkü bu ülke hâlâ, bir sınıfın içinde kurulan o modern devlet hayaliyle ayakta duruyor.

MODERN DEVLETİN KALBI

Bazı liderler devleti haritalarda arar. Atatürk ise devleti insanların yüzünde bulurdu. Onun gözünde modern devlet, büyük toplantı masalarında şekillenen soyut bir kavram değildi; bir çocuğun defterine düşen ilk harfte, bir köy öğretmeninın yaktığı sobada, bir yurttaşın özgüvenli duruşunda yaşayan canlı bir şeydi.

Atatürk için modern devlet, önce insanına dokunan devletti. Okulda, sokakta, tarlada, evde... Nerede bir insan yaşıyorsa, devletin geleceği de oradaydı. Bu yüzden kalkınmanın ölçüsü binalar, fabrikalar, törenler değil; düşünce biçimiydi. İnsan nasıl düşünürse, devlet de öyle olurdu. Modernleşme, kanun kitaplarına yazılmadan önce insanların zihnine yazılmalıydı.

O dönem Anadolu'yu gezerken tuttuğu notlara bakınca bunu açıkça görürüz: Eğitim yetersizse, devlet eksiktir. Bilgiye erişim yoksa, devlet kördür. İnsan adalet beklerken susarsa, devlet sağırdır. Atatürk böyle düşünürdü, çünkü onun için modern devlet, insanın onurunu çoğaltmak zorundaydı. Yoksa devletin kendisinin bir anlamı yoktu.

u nedenle bir harf devrimi sadece alfabe değildir; bir toplumun konuşma cesaretidir. Bir öğretmen sadece ders anlatmaz; bir milletin kendini ifade etme hakkını ayakta tutar. Bir çocuk okula gittiğinde, modern devletin kapısı bir kez daha açılır. Atatürk için devlet işte böyle bir şeydi: Somut kurumların değil, yaşayan insanların toplamı.

“Modern devlet” onun dilinde sert bir prensip değil, insani bir sorumluluktur. Çünkü Atatürk, devlet dediğimiz yapının insanı hizaya sokmak için değil, insanı ayağa kaldırmak için var olması gerektiğine inanıyordu. O yüzden özgür yurttaş fikriyle eğitilmiş nesiller, modern devletin en güçlü yapısıydı. Binalar yıkılır, yollar değişir, yönetimler gider; ama iyi yetişmiş bir neslin bıraktığı etki kolay kolay kaybolmaz.

Bugün hâlâ modernlik üzerine tartışıyorsak, aslında Atatürk'ün yıllar önce işaret ettiği soruyu yeniden soruyoruz: “Bu devlet, insanını güçlendiriyor mu?”

Eğer cevabımız evetse, o devlet modernleşiyordur. Cevap hayırsa, eksiklik binalarda değil; insana verilen değerdedir.

Atatürk'ün bıraktığı miras tam olarak buydu: Bir ülkenin büyüklüğünü harita değil, insan kalitesi belirler. Ve insan kalitesini yükseltenler de, sessizce çalışan öğretmenler, eğitimciler, aydınlardır.

Modern devlet, Atatürk'ün gözünde, insanına iyilik borcu olan devlettir. O borç ödenmediğinde, hiçbir gelişmişlik göstergesi gerçek sayılmaz.

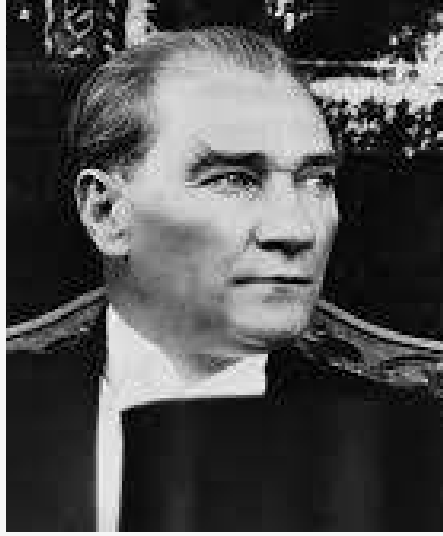

Atatürk'e Mektup

Sevgili Atam,
Yıllardır en büyük hayalim bir kez olsun seni görmek, seninle konuşabilmektir. Bunun imkansız olduğunu düşünürdüm, şimdi ise hayallerimi gerçekleştirmeye, sana bu satırları yazmaya karar verdim. Çünkü yazılarımı okuyamasan da beni duyabileceğini, bir yerlerden beni izlediğini biliyorum. Fakat bu noktada söze nereden başlayacağımı dahi bilemiyorum, çünkü söylemek istediklerimi yazmaya sayfalar yetmez!

Ben Türk olmanın verdiği gururla yaşayan genç bir Türk'üm ve bu durumda seninle konuşmanın zor olduğunu biliyorum. Çünkü sen bize kocaman bir devlet, yüce bir millet emanet ettin; bıraktığın bayrağı göklerde dalgalandırmak yegane görevimiz. Çok çabalıyor, çok çalışıyoruz, izinden gidiyoruz. Şöyle bir dönüp bakıyorum küçük küçük çocuklara... Hani demiştin ya, "Her Türk çocuğu Atatürk'tür" diye; gerçekten de öyle Atam.

Hani demiştin ya "Benim naçiz vücudum elbet bir gün toprak olacaktır ancak Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır!" diye... Sen hiç merak etme Atam, biz senin izindeyiz, emanetin emin ellerde.

Çok küçük bir çocukken tanıdım ben seni, hiç görmeden sevdim, ilk kahramanım oldun benim. Küçükken resmine bakıp "Anne bu yakışıklı adam kim?" diye sorduğumu hatırlıyorum. "O bir kahraman," demişti annem. İnanmamıştım, kahramanlar gerçek olamazdı ama sonra anladım; gerçek hayatta da kahramanlar varmış.

Senden öğrendim emin adımlar atmayı, cesur olmayı, diz çökmeyip dik başlı olmayı. Senin sayende sesimin çıktığı kadar bağırdım: "Ne mutlu Türk'üm diyene!"

Büyük bir çınarsın Atam, dallarını her Türk gencine uzatan. Batmayan bir güneşsin yurdumda, dinmeyen bir yıldız parıltısı, sönmeyen bir ateşsin kalbimde! Tanıdığım en zeki, en cesur, en yürekli, en iyi kalpli insansın. Sen insan değil, insanüstü bir varlıksın. Sadece bir lider olmadın bana; kimi zaman öğretmenim bildim seni, bana yolumu gösteren... Çoğu zaman şefkatli bir ata, bazen ilham kaynağım oldun, idolüm oldun. Her zaman seni örnek alarak büyüdüm.

Sana olan hasretim hiç bitmeyecek ama her anımda yanımda yine sen olacaksın Atam. Çünkü her başarımda, düşünce her kalkışımda sen ordasın Atam. Her Türk çocuğunda, cesaretimizde, zekamızda, her öğretmende, her doktorda, senden sonra adı tarihe yazılacak her Türk'te, her kahramanda, her Türk çocuğunda sen varsın Atam. Kimi insanlar toprağa, kimileri yüreklere gömülür; sen benim kalbimde yaşıyorsun Atam. İlhamımsın Atam, kalbimdesin, sözlerimdesin, hep fikrimdesin, sen hep benimlesin ATAM!

Seni Asla Unutmayan,
İkra Elşani

3 Aralık Dünya Engelliler Günü

Bugün, çoğu zaman hayatın telaşı içinde unuttuğumuz çok önemli bir gerçeği yeniden hatırlıyoruz: Engelli olmak bir eksiklik değil; insanın içindeki gücü, sabrı ve kararlılığı daha görünür kılan bir yaşam biçimidir. Hepimiz aynı gökyüzünün altında, aynı umutlarla yaşayan insanlarız. Farklılıklarımız bir duvar değil, birbirimizi anlamamız için bir köprüdür.

Kimi insanlar adımlarını atamaz ama düşünceleriyle, duruşuyla, mücadelesiyle dünyayı yerinden oynatır. Kimi duyamaz ama duyguları o kadar berraktır ki, bir kalbin en derin sesini bile işitebilir. Kimi göremez ama hayatı öyle hissederek yaşar ki, bizlere gerçek görmenin gözle değil, gönülle olduğunu öğretir. Engelli bireyler, her gün mücadele ettikleri engellerin karşısında yılmayarak bizlere çok değerli bir ders verir: "Asıl engel, pes etmektir."

3 Aralık, bir kutlama günü olmaktan çok daha fazlasıdır. Toplum olarak eksikliklerimizi fark ettiğimiz, daha duyarlı bir dünyanın mümkün olduğunu hatırladığımız bir gündür. Çünkü gerçek engel, bir merdivenin başında duran bir tekerlekli sandalye değildir; o sandalyenin geçebileceği bir rampayı yapmayı akıl edemeyen zihniyettir. Gerçek engel, bir bireyin konuşamadığı için yok sayılmasıdır. Gerçek engel, bir çocuğun koşamadığı için oyuna alınmamasıdır. Bizler bu engelleri kaldırmak için varız.

Bir toplumun medeniyet seviyesi, engelli bireylerine sağladığı imkânlarla ölçülür. Erişilebilir yollar, uygun çalışma ortamları, anlayışlı eğitim sistemleri ve destek olan kalpler... Bunların her biri, bir hayatı baştan sona değiştirebilir. Engelli bir bireyin yüzünde beliren küçücük bir tebessüm bile, dünyanın en büyük başarılarından biridir.

Bugün yalnızca farkındalık değil, sorumluluk da taşıyoruz. Empati kurmak, sadece "acımak" demek değildir. Empati; anlamak, dinlemek, yanında olmak, destek olmak ve birlikte yürümek demektir. Hepimiz bir gün engelli olabiliriz; bu ihtimal bile bize aslında hepimizin aynı tarafta olduğunu gösterir. 3 Aralık Dünya Engelliler Günü, bizlere insan olmanın özünü hatırlatıyor: Paylaşmak, hissetmek, dayanışma göstermek ve kimseyi geride bırakmamak. Çünkü hayat, ancak herkes eşit şartlarda yaşayabildiğinde gerçekten güzeldir. Daha duyarlı, daha adil, daha erişilebilir ve daha sevgi dolu bir dünya için... 3 Aralık Dünya Engelliler Günü kutlu olsun.

Muhammed Tosko

23 Nisan

23 Nisan, bizim için sadece bir bayram değil, aynı zamanda ülkemizin nasıl kurulduğunu hatırladığımız çok önemli bir gündür. Bu tarih, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açıldığı ve milletimizin kendi kararını kendisinin verdiği gün olarak tarihte yer alıyor. Atatürk'ün bu günü özellikle çocuklara armağan etmesi ise, geleceğin gençlere emanet edildiğini gösteriyor.

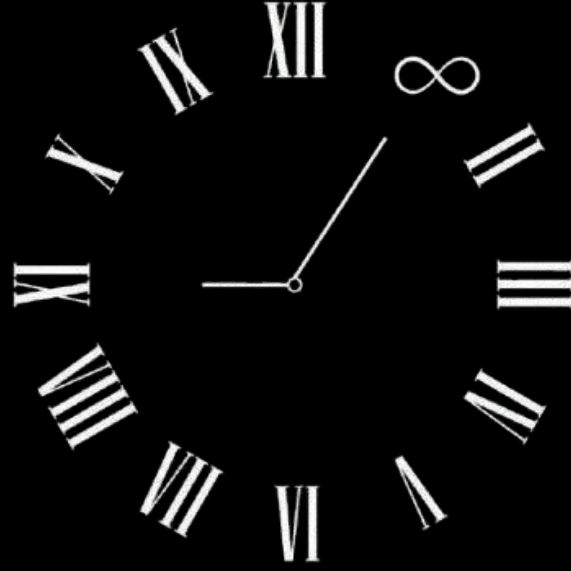
Biz lise öğrencileri olarak 23 Nisan'ın sadece çocuklara ait olduğunu düşünsek bile, aslında bu bayram bize de çok şey hatırlatıyor. Geçmişte verilen mücadeleyi, bağımsızlığın ne kadar değerli olduğunu ve bugün sahip olduğumuz özgürlüğün nasıl kazanıldığını düşünmemizi sağlıyor.

23 Nisan, bize sorumluluk da yüklüyor. Çünkü Atatürk'ün bize duyduğu güveni boşa çıkarmamak için çalışmamız, öğrenmemiz ve ülkemize faydalı bireyler olmamız gerekiyor. Bugün kutlanan her tören, aslında geleceğin bizim elimizde olduğunu hatırlatıyor.

Bu yüzden 23 Nisan, sadece bir tatil günü değil; ülkemizin bağımsızlığının ve geleceğinin sembolüdür. Bu güzel günü bize armağan eden Mustafa Kemal Atatürk'e teşekkür ediyor, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nı coşkuyla kutluyorum.

Süleyman Gazi Gjinali

BİLGE KAĞAN ŞİİR KÖŞESİ

Sarhoşluğun Hakikati - **Ali Mula**

Geleceğe Bakanların Sözü - **Berra Skenderi**

Prizren - **Berra Skenderi**

Kahve Denizlerin - **Berra Skenderi**

Toprağı Tutanlar Var - **Elif Mızrak**

Kosova - **Elif Mızrak**

Sanatçı Olacağım - **Elif Mızrak**

Hiç Ölmeyen Adam - **İkra Elşani**

Ben Yine Yaşıyorum - **İnci Naz Yazla**

Bir Gencin Gözünden Atatürk - **İnci Naz Yazla**

Öğretmenle Doğan Işık - **Merve Çakal**

Sarhoşluğun Hakikati

Bu soğuk kış gününde,
Yağmur kılıç gibi yağarken üzerimize,
Kar serin serin dokunurken tenimize...
İnsanlık çürürken,
Aşk ölürken,
Kuşlar göçerken,
Toprak sessizce bizi çağırırken...

Ah, ne söylesem boş;
İç sarabı tadıdır bir hoş.
Haram nedir bilmem ben,
Ne desem günahdır belki ama
Susamam ben.
Sarhoş doğmuşum,
Sarhoş göçerim ben.

Beni anlamayan, bana "dinsiz" der;
Hadi durma,
Hakikati önüme ser.
Şarap içtim diye sarhoş olmam ben;
Aşkım Allah'a,
Selamım Resûlullah'a...

Ali Mula

Geleceğe Bakanların Sözü

Zamanın önüne düşen bir ışık gibiydi Atatürk;
Kendi çağını aşan gözleriyle
Bugünü ve yarını sessizce okudu.
Dünya değişirken bile
aynı sakin kararlılıkla
geleceğe yürümeyi öğretti bize.

Bugün genç sanatçılar,
Renklerini onun cesaretinden alıyor;
Bir melodide özgürlük,
Bir fırça darbesinde umut saklı.
Dünyaya ait ama bize özgü
Bir ses bırakıyorlar ardında.

Ve biz gençler...
"Gelecek biziz" derken
Yalnızca bir söz söylemiyoruz;
Onun barışla yoğrulmuş mirasını
Daha geniş bir dünyaya taşımaya
Söz veriyoruz içimizden, sessizce.

Berra Skenderi

Prizren

Ŗu Prizren'in ayrı bir kokusu var sanki,
Her adımında anımsıyorum.
Yabancı geliyor bazen,
Hem kalmak istiyorum, hemde gitmek.

Arnavut kaldırımlarında geçen ocukluęum,
Aldığım her nefes, her neŖe
Kaybolmayan renkler,
Ŗehrin her keşesinde bir gemiŖ...

Kaleden bakarsın bazen,
Dersin, " Yoktur daha güzeli. "
Ezan sesi gelir, sayısını bilmediğim minareden,
Her trafta bir curcuna gneŖ batarken.

Çocuklar koŖuyor etrafta,
Hepimiz onlardandık bir zamanlar,
Sesleri duyunca, yaŖamakmiŖ diyorum
Tekrardan hissediyorum.

Nasıl gidilir bu Ŗehirden dŖündüm sürekli,
GidilmezmiŖ meğer, kalırmıŖsın büsbütün,
Sınırları içinde olmasada hissedersin soğukluğunu,
Kanındaki sıcaklığı ise kaybetmezsin asla.

Berra Skenderi

Kahve Denizlerin

Sıcak gülümsemen ısıtıyor içimi,
Kaçıngan bakışların.
Her bir sözünde kalbim ağırlaşıyor,
Kurşun yemiş kuş gibi,
Süzülür bedenim avuçlarında.

Her adım attığımda geriliyormuşçasına,
Gerçek sanki herşey.
Gözlerimi kapatınca anlayacağım rüya olduğunu,
Uyanınca büyük boşluk hissedeceğim içimde.

Parıldıyor gizli denizlerin rengi mavi değil.
Sahile vuruyor dalgalar alıyor benden beni.
Alıyor tüm eski benliğimi, kavuşturuyor beni sana,
Yeni bir yaşamda mutlu adımlarla,
Rüya olmadığını umaraktan.

Güneş el sallıyor bize ufuktan,
Bu yaşam için ne kadar çabaladığımızı bilerek.
Tanrım lütfen bunun gerçek olduğunu söyle,
Eksikliğini hissetmek istemiyorum kalbimde.

Berra Skenderi

Toprağı Tutanlar Var

“Çanakkale içinde bir uzun selvi”
Kükremişçesine yağmur damlasının gözyaşı andıran sesi
Bu dehşetli kan kokusunda;
Onurunu indirtme, duy bu feryadı erleri.

Şu kalplerin attığı yeri de anımsa
Ala, kızıl bayrağın dikildiğı gibi
Tanı, bu canhıraş toprak altı vatani
Çanakkale geçilmezliğın yüreklere kazıldığı gibi.

Namütenahi kalplerde bin gupse er,
Alın zevahir bir kubbe değer
Abis ufuk, toprağı kaplasa dahi
Bu haykırışın tevekkeldir, sözün yankılanırsa eğer.

Tanık ol, toprağın altından çiçek filizlenir.
Son tüten bu baca, şahidindir dehşetin.
Yılma asker Ata'm ufku gösterir;
Ya Rab istiklal uğruna ne canlar verilir.

Bir kara toprak için toprağa düşerler,
Onuruna kaz bu anı, ölümü ölümsüzlük bilenler.
O ne muhteşem sıfattır, meyus halinden eser yok
Vurulan ak alını hemdem toprak çeker.

Bir zaferi taç yapmışsa başına
Eğitmez başını, dağılsa dahi toprak
Kulak ver, bu şiddet nicedir; Seyit'in yükü sırtında?
Ey Türk, tarihten önce de vardın sonra da.

Denli vaveyla, kasvetli, dilhun ana
Oğlun şehit gitmişse dahi vatana,
Zaferi hak tanır, hak milleti anana
Bu şehit toprağı tutar, geçilmez yapar düşmana.

Elif Mızrak

Kosova

Balkanların kalbinde, bir bağlayıcı yol,
Doğuya, batıya köprü olur her kol.
Dağlar sarar dört yandan, gök mavi bir şal,
Kosova'm,tüm yolların birleştiği güzel hal.

Tarihin şahidi, bayrağın gururu,
Sevinç aşkıyla yanar tutuşur her kuru.
Sabah derin koltuk ve fulya kokusu
Ceviz kıran ellerindir,sohbet borusu.

Ovaların yeşil, yıldızlar sana yakın,
Gökyüzü aydınlık, sarı ovası kanın.
Her adımda doğa açar,yolda kuru pususu,
Şar'ın zirvesinde yankılanır sabah, bağın.

Sen Kosova'sın, ışığın parlar,
Kalplerde coşar, ruhun ağlar.
Prizren'den yükselir, ezanla bağlar,
Maziye kök salmış, ulu çınarlar.

Priştine'nin yolları, ufak tefek taşları,
Bir sabah seni uyandırır Mitroviça'nın kuşları.
Her ritme dayanır, Cakova'dan pak pek,
Renklenir geleneği, bir toprak, bir İpek.

Kosova'm, Kosova'm, güzel vatanım,
Nehrinle akar içime her anım.
İnsanlara kucak açar, her biri ayrı gelenek,
Selam olsun;bir toprakta,bir saadet.

Elif Mızrak

Sanatçı Olacağım

Kim bu uçsuz mavilikte kendini tanımlayacak?
En azından ben hiç tanımadım.
Belki bir dolu boş satırlara muhtaçtım, anlamadım
Hangi cüretkâr sanatçı,ismimi esir alacak?
Ufak tefek tüm eserlere gam vurdum,alındım.
Fikirlerim, uzaktakinin gözüne battı hep
Bense uzağa gittim, yakarmadım
Ama kimsenin fikri benim gözüme batamıyor
Belki masum zihnim çalkalanıyordur
Ya da bu ellerim, bir yokluğu dağıtamayacağını biliyordur
Seçemiyorum,kim seçer?
Bir yol ağzını uçurumda benimsemişimdir.
Ya da donuk bakışlara uçmayı düşlemişimdir
Fark edemiyorum,kim eder?
Küçük yaşıma dönmek mi,
Yoksa yıldızlara uzanmak mı daha zordur
Kim kesin cevap verir?
Bir sanatçı, gözlerimden akıyor şimdi
İnsanlara dokunduğu tüm parçaları akıyor
Ve nefesimi anlıyor, uçsuz nefesim
Tüm ağır bedelleri donduracağım
Kibirli ruhum,hatamla mı beslenir?
Yel diyor ki: "Ben de bilip anlayacağım."
Bir çocuk düşü kadar usul ve saf
Anne kasvetini indir
Belki uzun bir sanatçı olacağım
Bana doğru geliyor, görüyorum;
Küçük bir çocuk bu, bir çocuk
Neslinden kör, ne farkeder ne seçer
Ne yazık, ben de mi gözlerden akacağım?
Anne, ben bir sanat olacağım

Elif Mızrak

Hiç Ölmeyen Adam

En zeki, en cesur,
En güzel, en yürekli,
Laflarının bize çağrıştırdığı tek isim:
Mustafa Kemal Atatürk!

O ki bir çınarın fidanı,
Batmayan güneşin ışını,
O ki dinmeyen yıldızın parıltısı,
Sönmeyen ateşin alevi!

Yıl 1881... 19 Mayıs'ta bir çocuk geldi dünyaya.
Değiştirdi tüm âlemi, kurdu Cumhuriyeti,
Yazdı alfabeyi,
Dalgalandırdı şanlı bayrağı,
Bize emanet etti o büyük devleti.

Atam, adını altın harflerle yazdık tarihe;
Atam, adını kazıdık kalbimize!
Saat dokuzu beş geçe bir anda durdu tüm hayat.
Aynı gün ağlıyor tüm Türkiye, hiç bitmeyecek bir hasretle.

Ama şunu çok iyi biliyorum Atam:
Kimi insanlar toprağa, kimileri yüreklere gömülür.
Sen tüm Türk milletinin yüreğindesin, Atam!

Hani demiştin ya:
"Benim naçiz vücudum elbet bir gün toprak olacaktır; ancak Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır."
Sen hiç merak etme Atam, biz senin izindeyiz.
Emanetin emin ellerde!

İlhamımsın Atam,
Kalbimdesin Atam,
Sözlerimdesin, hep fikrimdesin,
Sen hep benimlesin Atam!

İkra Elşani

Ben Yine Yaşıyorum

Yine dilime dolanmış tembel bir türkü söylüyorum,
Uzaniyorum bütün gün, yüzüm koyun duruyorum,
Aynaya bakıyorum yüzümü yıkarken soruyorum,
Diyorum kendi kendime:
Ben yine yaşıyorum en azından öyle sanıyorum.

Var mıyım, yok muyum vallahi bilmiyorum,
Bir iz bırakır mıyım dünyaya diye düşünüyorum,
Bazen kendime bile yabancı geliyorum,
Ama yine de buradayım galiba...
Ben hâlâ bir şekilde yaşıyorum.

Bazen hava yalnızlık kokuyor, usul usul soluyorum,
Aklıma ailem, dostlarım doluyor, onları anıyorum,
Hayat dediğin bir an durup yüzüme bakıyor, ben de duruyorum,
Ve fısıldıyorum:
Sanırım... yine yaşıyorum.

Buna yaşamak denir mi bilmem, durmadan yoruluyorum,
Bir sürü çile, bir sürü palavra önüme konuyor, topluyorum,
Hayatta tek başına kalınca insan kendine soruyor, dinliyorum,
"Yine yaşıyor muyum acaba?" diye
Ve cevap hep aynı çıkıyor dudaktan:
Sanırım.. yine yaşıyorum.

İnci Naz Yazla

Bir Gencin Gözünden Atatürk

Bazen gecenin sessizliğinde düşünceye dalıyorum...
Bir milletin kaderi nasıl olur da tek bir insanın yüreğine sığar?
Biz gençler onu hiç görmedik ama nedense hep yanımızda hissediyoruz,
her al bayrağıma baktıkça kalbimde hissediyorum.

“Öldün” diyorlar.

Oysa ben her sabah özgürce uyandığımda,
sanata ruhumu teslim ettiğimde,
bir kitabın sayfasını çevirdiğimde
Senin nefesini duyuyorum atam
Ölmek, ardında iz bırakmayanların kaderidir;
Sen ise iz değil, yürünecek bir yol bıraktın bizlere.

Benim gözümde Atatürk;
göğsünde fırtınalar taşıyıp millete bahar soluyan adamdır.
Merhametiyle, cesaretiyle,
Bir liderden öte,
Bir milletin yeniden doğuşunun sembolüdür.
En önemlisi de başöğretmendir.

Sanatı kalbinin en hassas yerine koymuştu ileri görüşlü o adam.
Çünkü bilirdi:
“Sanatsız kalan bir milletin hayat damarlarından biri kopmuş demektir.”
Bir milletin nefesi, insanın içindeki en ince tınıdır.
Biz nefes almaya devam ediyorsak,
o damar hâlâ canlı demektir.

Atatürk benim için ileri görüşlülüğün adı değil sadece
Geleceğe uzanan bir el,
Korkuya teslim olmayan bir gençliğin kalp atışıdır.
Her milli bayramda göğe bakan bir çocuğun gözlerindeki ışık,
Onun bize bıraktığı en sessiz ama en güçlü mirastır.

Bir Gencin Gözünden Atatürk

Kısacası Atatürk,
tarihin tozlu sayfalarında kalan bir isim değil
geleceğimin en sessiz köşesinde atan bir kalp,
karanlığa inat yanan bir ışık,
düşüğümde elimden tutan görünmez bir güçtür.

Biz gençler oldukça,
ürettikçe, düşündükçe, sanata sarıldıkça...
senin açtığın yol hiç kararmayacak.
Sen, bize bıraktığın umutla her gün yeniden doğacaksın.

Ve evet Atam...
Biz burada, senin izinde dimdik durdukça,
sen gönüllerimizde hep yaşayacaksın.

Rahat uyu Atam

İnci Naz Yazla

Öğretmenle Doğan Işıık

Her sabah sınıfa doğar yüzünüzdeki ışıık,
Bakışınız yeter,dağıldı tüm karmaşııklık
Belki farketmiyorsunuz ama,
Sabrınızla çözüldü içimdeki her karışıklık.

Gözlerinize her baktıkça bulur içim huzuru,
Her derste kurarsınız geleceğimin yolunu,
Her cümleliz ışıık,her fikriniz nefes
Siz oldunuz yolumu aydınlatan en doğru adres.

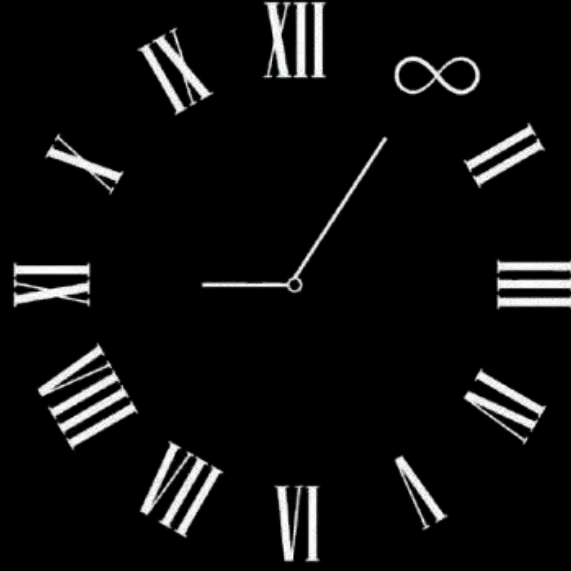
Siz anlattıkça aydınlanır karanlık bir iz,
Her kelimeniz olur kalbimde en temiz iz,
Tahtaya her dokunuşunuz açar bize bir kapı,
Başarınızla değişir günün rengi,akşamın tadı.

Siz anlatınca ders bile şiir gibi,
Siz anlatınca kelimeler bile çiçek gibi,
Her sabah sizinle başlar ,
Sınıfın en güzel hikayesi.

Emek verdiniz; büyüdü içimizde her ışıık,her iz;
Bir gün ayrılacağız belki ama kalbimizde sizin sevginiz,
Biz yürürken geleceğe,adımlarımızda hep sizin güzel sesiniz,
İyi ki varsınız öğretmenim,bizde emeğiniz sonsuz ve benzersiz.

Merve Çakal

OĞUZ KAĞAN SANAT KÖŞESİ

“ Bugün, yarın, ebediyet ” - **Burak Groşa**

OĞUZ KAĞAN SANAT KÖŞESİ

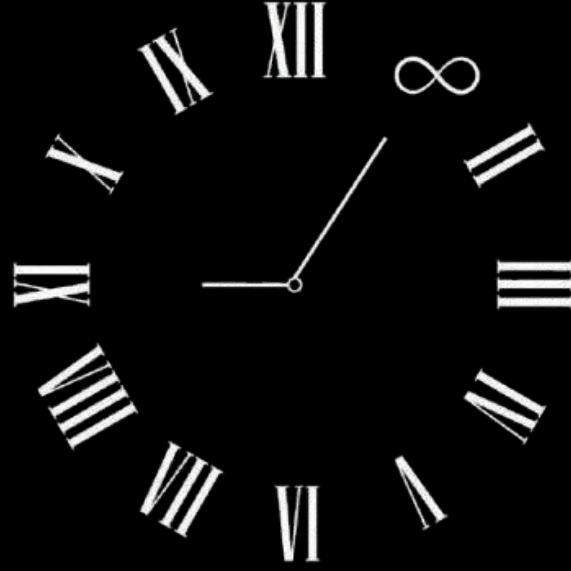

“Bugün, yarın, ebediyet” Kağıt üzeri suluboya ve kuruboya

Atatürk sadece bir ülke kurmakla kalmadı, aynı zamanda özgür, eğitilmiş ve güçlü bir millet hayal etti. Resmimde mozaiklerle onun sanata verdiği değeri de yansıttım. DNA sembolü saltanattan cumhuriyete geçişi simgeliyor. Kitaplar, eğitime verdiği önemi gösteriyor; örneğin Millet Mektepleri ile halkın okuryazarlığını artırması ve Harf Devrimi ile toplumun zihnini aydınlatması gibi. Teraziler, kadın ve erkek eşitliğini simgeliyor; tıpkı 1934’te kadınlara seçme ve seçilme hakkı vererek toplumu eşitlikle doldurması gibi. Toprak tutan el, üretken ve güçlü bir halkı temsil ediyor; Atatürk’ün çiftçiyi destekleyen politikaları ve tarımı modernleştirme çabaları gibi. Zeytin dalı tutan güvercin ise barışı ve kardeşliği simgeliyor. Bu simgelerle hem geleceğe bakan vizyonunu hem de toplumun her alanındaki ilerleyişini göstermeye çalıştım.

-Burak Groşa

ULUĞ BEY BİLİM KÖŞESİ

Kalabalıkların Vicdanı Yoktur. Deindividuation ve Kitle Davranışı

Kutuplaşmanın Kimyası: Biz ve Onlar Ayrımı Nasıl Doğuyor?

Kalabalıkların Vicdanı Yoktur: Bireysel Kimlik Çözülmesi ve Kitle Davranışı

Özet

Kalabalıklar yalnızca bireylerin toplamı değildir; farklı bir psikolojik atmosfer yaratırlar. Bu atmosfer, bireylerin davranışlarını değiştirebilen güçlü sosyal ve duygusal süreçler içerir. Sosyal psikolojide bireysel kimlik çözülmesi (deindividuation) olarak adlandırılan bu durum, kalabalık içinde kimlik farkındalığının zayıflaması, sorumluluk hissini azalması ve davranışların grup dinamiklerine göre şekillenmesiyle ortaya çıkar. Bu makale, bireysel kimlik çözülmesinin psikolojik temellerini, ortaya çıkış koşullarını ve toplum üzerindeki olumlu-olumsuz etkilerini bilimsel çerçevede ele almaktadır.

Giriş

Kalabalık davranışı modern toplumların en karmaşık sosyal olgularından biridir. Bir stadyumda yükselen ortak coşku, bir protestoda görülen öfke dalgası veya afet anlarında oluşan panik hareketleri, bireyin tek başına sergilediği davranıştan oldukça farklıdır. İnsan neden kalabalığın içinde daha cesur, daha saldırgan, daha kontrolsüz veya daha fedakâr olabilir? Bu sorunun yanıtı, sosyal psikolojide uzun yıllardır incelenen bir mekanizmaya işaret eder: bireysel kimlik çözülmesi.

Bu kavram, bireyin kalabalık içinde kendi kimliğine dair farkındalığını yitirmesi ve sorumluluk hissini zayıflaması anlamına gelir. Böyle bir durumda kişi, kendisini birey olarak değil, bir grubun geçici parçası olarak algılar. Bu algı değişimi, davranışları derin biçimde etkiler.

1. Bireysel Kimlik Çözülmesinin Psikolojik Temeli

Anonimlik ve Görünmezlik Hissi

Kalabalığın en belirgin özelliği, bireyde yarattığı anonimlik duygusudur. Fiziksel görünmezlik kadar psikolojik görünmezlik de önemlidir. Kişi, kalabalığın içinde "ayrı bir varlık" değil "grubun içinde erimiş biri" olduğunu hisseder. Bu durum, kendi davranışlarını denetleme ihtiyacını azaltır.

Kalabalıkların Vicdanı Yoktur: Bireysel Kimlik Çözülmesi ve Kitle Davranışı

Sorumluluk Dağılımı

Kalabalık içinde yapılan eylemlerde sorumluluk görünmez bir şekilde dağılır. Bir kişinin tek başına üstlenmeyeceği bir davranış, kalabalığın parçası olarak daha kolay yapılır. "Ben yapmadım, biz yaptık" duygusu, vicdani baskıyı azaltır.

Duygusal Bulaşma

Araştırmalar, insanların duyguları birbirinden hızla "bulaştırdığını" gösterir. Kalabalık ortamlarında mimikler, bağırışlar, ritmik hareketler ve ton değişimleri senkronize olur. Bu senkronizasyon, bireyin kendi duygusal eşiğini aşmasına neden olabilir. Öfke, panik veya coşku dalga gibi yayılabilir.

2. Kalabalığın Davranış Biçimlerini Şekillendiren Koşullar

Fiziksel Sıkışıklık ve Ortak Ritim

Yakın temas, yoğun ses düzeyi, hızlı hareketler gibi çevresel faktörler kimlik çözülmesini hızlandırır. Konserler, stadyumlar, toplu taşımada aşırı yoğunluk, bu etkiyi en çok artıran alanlardır.

Grup Normlarının Hızla Değişimi

Kalabalık içinde yeni normlar birkaç saniye içinde ortaya çıkabilir. Bir kişinin başlattığı hareket, birkaç dakika içinde tüm grubun davranış biçimi hâline gelebilir. Bu nedenle kalabalıkların davranışı çoğu zaman öngörülemezdir.

Tehdit ve Güvenlik Algısı

Kalabalığın bir kısmı korktuğunda, korku tüm gruba yayılır. Bu, afetlerde görülen panik davranışının temel nedenidir. Aynı mekanizma, coşku veya dayanışma gibi olumlu duygular için de geçerlidir.

Kalabalıkların Vicdanı Yoktur: Bireysel Kimlik Çözülmesi ve Kitle Davranışı

3. Olumsuz Örüntüler: Saldırganlık, Yağma ve Panik

Bireysel kimlik çözülmesi çoğu zaman olumsuz örneklerle bilinir. Vandalizm, toplu saldırılar, yağma davranışları ve protestolarda görülen kontrolsüz hareketler bu mekanizmadan beslenir.

- Anonimlik cezalandırılma korkusunu azaltır.
- Sorumluluk dağılımı vicdani baskıyı düşürür.
- Duygusal bulaşma öfke ve saldırganlığı hızla yayar.

Bu nedenle aynı kişi tek başına son derece sakin ve ölçülü olabilirken, kalabalığın içinde agresif davranışlar gösterebilir.

4. Olumlu Örüntüler: Dayanışma, Yardımlaşma ve Ortak Eylem

Mekanizma tek yönlü değildir. Kalabalıklar aynı koşullarda büyük iyilik hareketlerini de hızla büyütebilir.

- Afetlerde yüzlerce kişinin aynı anda yardıma koşması
- Protestolarda yaralıların taşınması
- Toplumsal bağış kampanyalarının kısa sürede büyümesi
- Bu davranışlar da kimlik çözülmesinin olumlu sosyal mobilizasyon örnekleridir.
- Yani kalabalık, içinde nasıl bir duygu aktarılıyorsa o yönde hızla şekillenir.

Sonuç

Kalabalıkların vicdana sahip olmamasının nedeni, vicdanın bireysel bir mekanizma olmasıdır. Kalabalık, bireyin psikolojik sınırlarını geçici olarak çözer ve davranışlarını grup dinamiklerine göre yeniden kurar. Bu yeniden yapılanmanın hem tehlikeli hem de son derece yapıcı sonuçları olabilir. Bireysel kimlik çözülmesini anlamak; toplumsal hareketleri analiz etmek, kriz yönetiminde doğru stratejiler geliştirmek ve dijital kalabalıkların yükselen etkisini değerlendirmek açısından kritik öneme sahiptir.

Kalabalıkları anlamak, aslında insanın sosyal doğasını anlamaktır. Çünkü insan, tek başınayken başka; kalabalığın içinde bambaşka davranabilir.

Kutuplaşmanın Kimyası: Biz ve Onlar Ayrımı Nasıl Doğuyor?

Özet

Toplumsal kutuplaşma yalnızca politik görüşlerin çatışması değil; insan beyninin sosyal bilgiyi nasıl sınıflandırdığıyla ilgili temel bir mekanizmadır. "Biz" ve "onlar" ayrımı, sosyal kimlik kuramı, tehdit algısı, grup aidiyeti ve bilişsel yanlılıklar tarafından şekillenir. Bu makale, kutuplaşmanın biyolojik ve psikolojik kökenlerini; modern dünyada sosyal medya, ekonomik krizler ve toplumsal belirsizliklerle nasıl güçlendiğini; ayrıca kutuplaşmanın azaltılmasına ilişkin bilimsel ipuçlarını ele almaktadır.

Giriş

İnsanlık tarihinin önemli bir bölümü, "biz" ve "onlar" ayrımı üzerinden şekillendi. Kavimlerden uluslara, siyasal partilerden spor takımlarına kadar pek çok sosyal yapı, bireyin bir gruba aidiyet ihtiyacı üzerinde yükselir. Bu ayrım doğal görünse de, modern toplumlarda giderek derinleşen kutuplaşmanın temeline dönüşmüştür. Bireyler yalnızca farklı fikirlere sahip olmuyor; karşı tarafı tehdit, düşman veya tehlike olarak algılamaya başlıyor.

Bilimsel araştırmalar, kutuplaşmanın yalnızca ideolojik bir olgu olmadığını, beynin sosyal bilgiyi işleme biçimiyle yakından ilişkili olduğunu gösteriyor. Beynin tehdit algısı, grup aidiyeti, kimlik koruma mekanizmaları ve bilişsel ön kabuller, kutuplaşmayı hem görünür hem de kalıcı kılabilir.

1. "Biz" ve "Onlar" Ayrımının Biyolojik Temeli

Evrimsel Kökler

İnsanın beyni, sosyal dünyayı hızla anlamlandırmak zorundaydı. Binlerce yıl boyunca, bir grubun parçası olmak hayatta kalma ihtimalini artırdı. Bu nedenle "bizden olanları koruma" ve "bizden olmayanlara karşı tedbirli olma" eğilimi evrimsel olarak pekişti. Bu mekanizma günümüzde de aktif.

Kutuplaşmanın Kimyası: Biz ve Onlar Ayrımı Nasıl Doğuyor?

Amigdala ve Tehdit Algısı

Nörobilim araştırmaları, insanların dış grup üyelerinin yüzlerini gördüğünde amigdala aktivitesinin arttığını ortaya koyuyor. Bu, beynin tehdit algısını otomatik olarak yükselttiğini gösteriyor. Kutuplaşma dönemlerinde bu aktivasyon çok daha güçlü hale gelir; çünkü kişi karşı tarafı doğrudan tehdit olarak konumlandırır.

Aynı Gruba Aitlik Hissi

İç grup üyelerine karşı oksitosin salınımı artabilir. Bu hormon, güven ve yakınlık duygularını destekler. Ancak bu pozitif etki dış grup üyelerine karşı daha sert, daha önyargılı ve daha dışlayıcı davranışlara da zemin hazırlar. Oksitosin, bir yandan bağı artırırken öte yandan ayrışmayı sertleştirebilir.

2. Sosyal Kimlik Kuramı: Kimliğin Grup Üzerinden Kurulması

Sosyal kimlik kuramına göre insanlar kim olduklarını bireysel özellikleriyle değil, ait oldukları gruplarla tanımlar. Din, siyaset, etnik köken, meslek, hatta tuttuğu takım bile kişinin benlik algısının bir parçasıdır.

Bu nedenle grup eleştirildiğinde birey, sanki kendisi eleştiriliyormuş gibi tepki verebilir. Kutuplaşmanın katılaşmasının ana nedenlerinden biri budur: Grup kimliği, kişisel kimliğin uzantısına dönüşür.

Bu durum şu örüntülere yol açar:

- İç grup yanlılığı: Kendi grubunu daha ahlaklı, daha dürüst, daha akıllı görme eğilimi.
- Dış grup homojenliği: Karşı gruptaki herkesin "aynı" ve "tek tip" olduğunu zannetme.
- Atıf hatası: Kendi grubunun hatalarını mazur görme, karşı grubun davranışlarını ise kötü niyetle açıklama.

Bu bilişsel mekanizmalar özellikle kriz dönemlerinde daha da keskinleşir.

Kutuplaşmanın Kimyası: Biz ve Onlar Ayrımı Nasıl Doğuyor?

3. Algısal Filtreler: İnançların Gerçekliğe Üstün Gelmesi

Kutuplaşma yalnızca duygusal değil, aynı zamanda bilişsel bir meseledir. Bireyler, grup kimliklerine uygun bilgiyi daha kolay kabul eder; uyumsuz bilgiyi ise reddeder. Bu duruma onaylama yanlılığı denir.

Ayrıca:

- Seçici maruz kalma: Kişi yalnızca kendi fikrine uygun içerikleri izler.
- Bilişsel uyumsuzluk: Çelişen bilgi rahatsızlık yaratır, bu nedenle reddedilir.
- Sosyal medya algoritmaları: Kişiyi sürekli aynı düşünce evreninde dolaştırarak kutuplaşmayı artırır.

Bu süreçlerin tamamı, bireyin gerçekliği değil, kimliğini korumayı tercih etmesine yol açar.

4. Modern Dünyada Kutuplaşmayı Artıran Dinamikler

Ekonomik Belirsizlikler

İşsizlik, kriz ve gelir adaletsizliği gibi faktörler toplumda tehdit algısını yükseltir. Bu ortamda insanlar "güvenli liman" olarak kendi gruplarına daha sıkı sarılırlar.

Sosyal Medyanın Hızlandırıcı Etkisi

Dijital ortam, kutuplaşma mekanizmalarını birkaç kat hızlandırır:

- Anonimlik saldırgan dili artırır
- Viral içerikler duygusal tepkileri büyütür
- Algoritmalar karşıt gruplar arasındaki mesafeyi artırır
- Bu nedenle sosyal medya, fiziksel dünyadaki kutuplaşmanın dijital bir kopyasını oluşturur.

Bilginin Aşırı Yüklenmesi

Modern insan çok fazla bilgiye maruz kalır. Bu durum, kafa karışıklığını azaltmak için zihnin hızlı kategorilere başvurmasına yol açar. Sonuç: "biz" ve "onlar" ayrımı daha keskinleşir.

Kutuplaşmanın Kimyası: Biz ve Onlar Ayrımı Nasıl Doğuyor?

5. Kutuplaşmayı Zayıflatmanın Bilimsel İpuçları

İnsan beyni kutuplaşmaya eğilimli olsa da bu süreç geri çevrilebilir.

Araştırmalar birkaç noktayı işaret ediyor:

- Temas kuramı: Karşı grupların kontrollü, eşit statüyle bir araya gelmesi önyargıyı azaltır.
- Ortak hedefler: Paylaşılan amaçlar grup sınırlarını yumuşatır.
- Güven inşası: Bilgi değil, güven ilişkisi kutuplaşmayı çözer.
- Çeşitlilikle karşılaşma: Homojen çevre, kutuplaşmayı artırır; heterojen çevre azaltır.

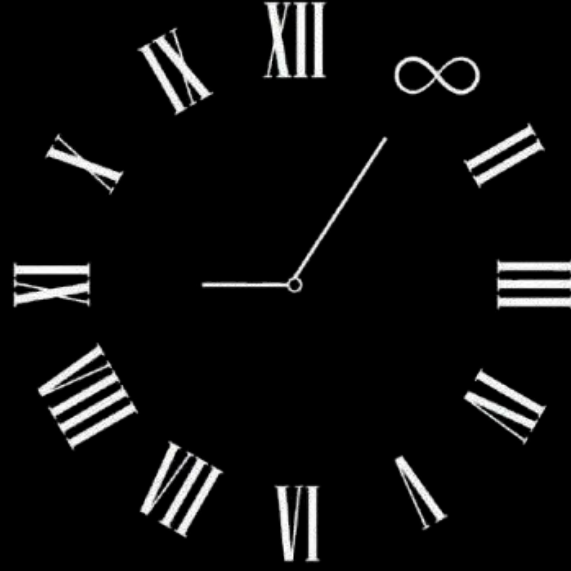
Bunlar sihirli çözümler değil, fakat insan beyninin yapısına uygun somut adımlardır.

Sonuç

Kutuplaşma, modern çağın en görünür sosyal sorunlarından biri olsa da temelleri insan beyninin milyonlarca yıllık evrimine dayanır. "Biz" ve "onlar" ayrımı; aidiyet ihtiyacının, tehdit algısının ve bilişsel kısayolların birleşiminden doğar. Sorunun kaynağı insanlar arasındaki fikir farklılıkları değil, beynin bu farklılıkları hızla tehdit ya da kimlik mücadelesi olarak yorumlamasıdır.

Bu mekanizmaları anlamak, kutuplaşmayı azaltmanın ilk adımıdır. Çünkü kutuplaşma yalnızca bir fikir ayrılığı değil; beynin sosyal gerçekliği işleme biçiminin sonucudur. İnsan beyni nasıl çalışıyorsa toplum da öyle şekillenir. Bu nedenle kutuplaşmayı çözmek, toplum psikolojisini anlamakla mümkündür.

KAŞGARLI MAHMUD

DİL VE KELİME KÖŞESİ

Sandık

Tür: Somut

TDK: "Çoğunlukla ahşap veya metalden yapılan, içine eşya konulan kap."

Bir evin köşesinde unutulmuş, kapağı hafif aralanmış bir sandık. İçinde mektuplar, fotoğraflar, bir zamanların kıyafetleri. Sandık yalnızca eşya saklamaz; susarak korunmuş sırları, konuşmaya cesareti olmayan anıları taşır. Açılan her sandık, geçmişin bugünle hesaplaşmasıdır. İnsan bazen geleceğe yürümek için önce o sandığın içindeki gölgelerle yüzleşmek zorunda kalır.

İz

Tür: Soyut / Somut

TDK: "Bir kimsenin geçtiği yerde bıraktığı belirti."

Toprakta kalan bir ayak izi, bir defterin kenarında sıkılmış bir kalem izi, bir insanın gönlünde duran görünmez bir çentik. İz, geçip giden her şeyin 'tamamen' gitmediğini hatırlatır. Bazen bir şehrin kaldırımında, bazen bir çocuğun hafızasında kalır. Silinmeye çalışan izler bile, silinme çabasıyla daha çok belirginleşir.

Kilit

Tür: Somut

TDK: "Bir şeyi kapalı tutmaya yarayan mekanizma."

Bir evin kapısını, bir defterin kapağını ya da bir insanın iç dünyasını kapatan aynı şeydir: kilit. Demirden yapılmış bir parça gibi görünür ama aslında korkuların, sırların ve korunmak istenen kırılmanın dışıdır. Açılmayan her kilit, söylenemeyen bir söz, tutulamayan bir yemin, yüzleşilemeyen bir hatıradır. Anahtarı kaybolmuş kilitler ise en çok susanları bağışlar.

Kaldırım

Tür: Somut

TDK: "Yayaların yürüyebilmesi için yol kenarına yapılan taş veya beton yol."

Bir kentin kaldırımı, aslında oradan geçen insanların toplu günlüğüdür. Ağlayan birinin adımıyla ağırlaşır, koşarak geçen bir çocuğun kahkahasıyla hafifler. Kaldırım, kimsenin bakmadığı yerden bütün hikâyeleri izler. Aynı taşın üzerinde yürüyen binlerce insan birbirinin acısından habersizdir ama taş her şeyi bilir. En çok da düşüp kalkmayı.

Nefes

Tür: Soyut

TDK: "Solunum sırasında alınan ve verilen hava."

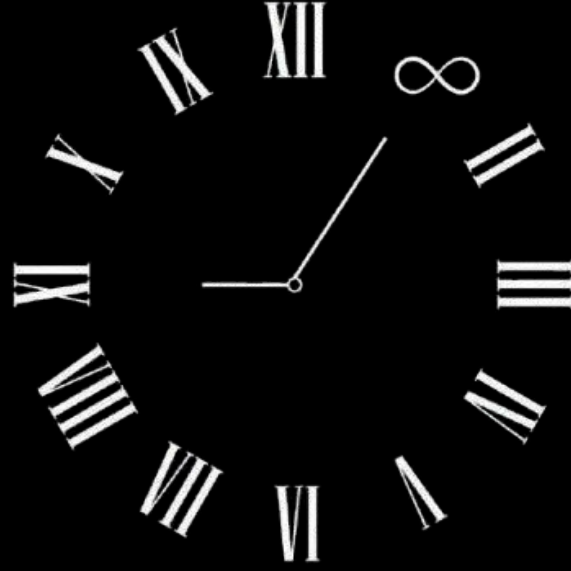
Bir hastane koridorunda tutulan bir nefes. Bir mahkeme salonunda bekletilmiş adalet gibi ağır, görünmez bir vakit. Nefes, yaşamın en sıradan ama en pahalı saniyesidir. İnsan bazen nefes aldığı bile unutacak kadar yorulur; bazen tek bir nefesin umudu değiştireceğini fark edemeyecek kadar. Oysa verilen her nefes, kalmaya dair küçük ama inatçı bir karardır.

Çerçeve

Tür: Somut

TDK: "Resim, fotoğraf, diploma gibi şeylerin kenarına konulan sınırlayıcı parça."

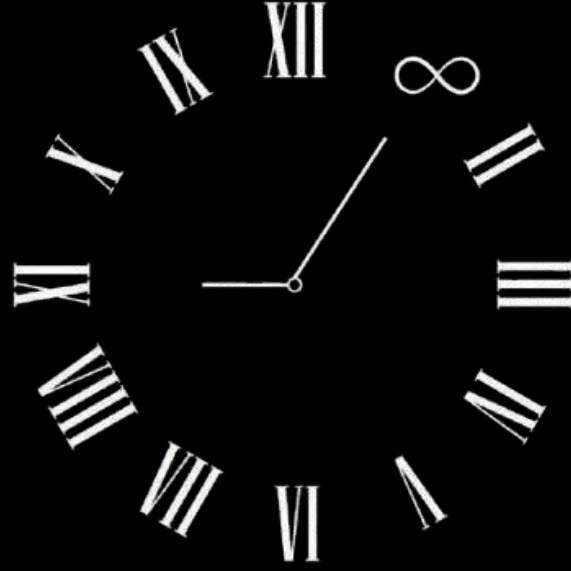
Bir masanın üzerinde dik duran eski bir fotoğraf çerçevesi. İçindeki kişi gülümser, ama onun artık nerede olduğu belirsizdir. Çerçeve yalnızca bir fotoğrafı tutmaz; zamanı sıkıştırır, bir anı sonsuza zorla sabitler. İçine konulan şey yaşarken fark edilmeyen kıymetlerin, kaybettikten sonra büyüyen boşluğudur. Çerçeve, yokluğun şeklini alır.

KÜRŞAD FOTOĞRAF KÖŞESİ

MODERN TÜRKİYE'NİN İLK NEFESLERİ

Dergi Künyesi

Dergi Adı: Genç Kalemler

Yayın Türü: Aylık / Dijital Yayın

Yayıncı: Kosova Türk Gençleri Platformu (KOTGEP)

Editör:

Melih Takyaci

Grafik Tasarım ve Mizanpaj:

Melih Takyaci

Kapak Tasarımı:

Melih Takyaci

Katkıda Bulunanlar:

Ali Mula

Burak Groşa

Elif Mızrak

İkra Elşani

İnci Naz Yazla

Merve Çakal

Muhammed Tosko

Berra Skenderi

Ramadan Buş

Süleyman Gazi Gjinali

Dil ve Redaksiyon:

Melih Takyaci

İletişim:

E-posta: kosovaturkgencleriplatformu@gmail.com

Web: www.kotgep.com

GENC KALEMILER

Kosova'nın İlk Türkçe Dijital Dergisi

